

ЛІТЕРАТУРА

1. Галицька М. М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. Освітологічний дискурс, 2014, № 2 (6). С.23-32. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/127-Текст%20статті-265-1-10-20140604.pdf (дата звернення: 19.03.2021).
2. Кастінгер М., Антонів О. Проблеми міжкультурної комунікації у сфері ділового мовлення. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2007. Вип. 2. С. 145–151. URL: http://old.philology.lnu.edu.ua/teoria_praktyka_ukr_mova/vyp_02_2007/23.%20Kastinger.pdf (дата звернення: 19.03.2021).
3. Петрушкевич М. С. Комунікація як проблема та проблеми комунікації у сучасному світі. Національний університет «Острозька академія».
4. URL: file:///C:/Users/IRA/Downloads/4001-4005-1-PB.pdf (дата звернення: 23.04.2021)
5. Слющинський Б.В. Міжкультурна комунікація як метод соціального пізнання. Нова парадигма. 2005. Вип. 45. С. 167 - 176.
6. Соснін О. В. Комунікативна парадигма суспільного розвитку : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2011. 220 с. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Biblioteka_Magistra/144583d9-5e17-41ba-bc3b-82b883fcfb65.pdf (дата звернення: 20.03.2021).
7. Убейволок О. О, Компанієць Л. Г. Актуальні проблеми міжкультурної комунікації в контексті діалогу культур. Innovative solutions in modern science. № 3 (3), 2016. С. 1-12. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/845-3428-1-PB.pdf (дата звернення: 19.03.2021).
8. Формування культури міжнародного спілкування як засіб протидії проявам ксенофобії та дискримінації в молодіжному середовищі. Все для студента: веб-сайт. URL: http://студенти.kiev.ua/2017/08/24/formuvannya-kulturi-mizhnatsionalnogo-spilkuvannya-yak-zasib-protidiyi-proyavam-ksenofobiyi-ta-diskriminatsiyi-v-molodizhnomu-seredovishhi/ (дата звернення: 20.03.2021).
9. Шпиґа П.С. Міжнародні комунікації: Конспект лекцій. Київ: Київський міжнародний університет, 2004. 94 с. URL: http://academy.gov.ua/infpol/pages/dop/2/files/53dfa6b2-8428-4688-9bba-7c38b11fa419.pdf (дата звернення: 20.03.2021).
10. Щербина В. Проблема міжкультурної комунікації в сучасному гуманітарному знанні. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD7_V.L.Shcherbyna.pdf (дата звернення: 24.04.2021).

Ясінська Марія

Науковий керівник – доц. Грушко Віктор

ПРОБЛЕМИ ПОДОЛАННЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ КОНФЛІКТІВ ТА ПРИЧИНИ ЇХ ВИНИКНЕННЯ

Актуальність проблеми. На сучасному етапі розвитку процес глобалізації істотно вплинув на суть міжкультурних відносин, адже саме глобалізація розвиває міжнародні кордони та породжує безліч проблем, що не існували раніше. Проблема взаємного пристосування різних народів, цивілізацій, культур, поки що недостатньо осмислена як потенційне джерело міжкультурних протиріч. Але вже сьогодні ця проблема, безсумнівно, стає джерелом непередбачуваних соціально-культурних зіткнень.

Мета статті. Аналіз причин виникнення міжкультурних конфліктів та фактори, які впливають на подолання цих протиріч.

Аналіз останніх наукових досліджень. Досліджувана тематика перебувала в науковому полі зору українських (Є.К. Бистрицький, С.Б. Кримський, О.Л. Бердичівський та ін.) та закордонних вчених (Л.К. Гейхман, Е. Холл, В. Гумбольдт, Р. Ладо).

Виклад основного матеріалу. Існує безліч визначень понять «конфлікт». Найчастіше під конфліктом розуміється будь-який вид протиставлення чи розбіжності інтересів. Варто зазначити ті аспекти конфлікту, які безпосередньо пов'язані з проблемою міжкультурного спілкування. Виходячи з цього, конфлікт розглядатиметься не як зіткнення чи конкуренція культур, але як порушення комунікації □1□. Діапазон причин виникнення міжкультурних конфліктів (як і політичних конфліктів взагалі) гранично широкий: в основі конфлікту може лежати як недостатнє знання мови та пов'язане з цим просте нерозуміння партнера по комунікації, так і глибокі причини, нечітко усвідомлювані самими учасниками □2□.

У культурній антропології виділяють три "види міжкультурних конфліктів:

- між різними етнічними групами та його культурами (наприклад, між вірменами і азербайджанцями, грузинами і осетинами тощо.);
- між релігійними групами, представниками різних релігій (наприклад, між католиками і протестантами у Північній Ірландії, православними і уніатами на Західній Україні, сунітами і шиїтами в мусульманстві);
- між поколіннями і носіями різних субкультур;
- між традиціями і новаціями у культурі;
- між різними лінгвокультурними співтовариствами та його окремими представниками (внаслідок мовних бар'єрів та інтерпретативних помилок) □2□.

З іншої сторони міжнародний конфлікт найкраще розуміти як багатогранний процес взаємовпливу, а не просто змагання у здійсненні примусової влади. Більша частина міжнародної політики передбачає процес взаємного впливу, при якому кожна сторона прагне захищати та просувати власні інтереси, формуючи поведінку іншої сторони. Конфлікт виникає тоді, коли ці інтереси стикаються, тобто коли досягнення інтересів однієї сторони (та задоволення потреб, що лежать в їх основі) загрожує або сприймається як загроза інтересам (та потребам) іншої сторони □3□. Тому, переслідуючи конфлікт, сторони беруть участь у взаємному впливі, покликаною просувати власні позиції та блокувати супротивника.

Подібним чином, при вирішенні конфліктів шляхом переговорів чи інших засобів сторони здійснюють вплив, щоб спонукати супротивника вийти за стіл, піти на поступки, прийняти угоду, яка відповідає їхнім інтересам та потребам, і виконати цю угоду □3□. Треті сторони також здійснюють вплив у конфліктних ситуаціях, підтримуючи ту чи іншу сторону, посередницькі дії між ними або маневруючи для захисту своїх власних інтересів □3□.

Вплив у міжнародному конфлікті, як правило, покладається на поєднання погроз та стимулів, причому баланс часто стоїть на стороні сили та загрози сили. Таким чином, відносини США та Радянського Союзу під час "холодної війни" переважно формувалися з точки зору детально розробленої теорії стримування, тобто форми впливу, спрямованої на те, щоб не дати іншій стороні робити те, чого не хочеться, як описано в важливі книги Шеллінга в 1963 р., Джорджа та Смоука в 1974 р. та Джервіса та його колег у 1985 р. В інших конфліктних відносинах акцент може бути зроблений на компетенції, тобто формі впливу, покликаний змусити іншу сторону робити те, що хоче перша сторона □4□.

Такі примусові стратегії тягнуть за собою серйозні витрати та ризики, і їх наслідки можуть бути сильно обмежені. Наприклад, їм, ймовірно, відповідь інша сторона у відповідь і призведе до ескалації конфлікту, і навряд чи вони змінять поведінку, до якої прихильна інша сторона. Тобто доповнення негативних стимулів, які зазвичай домінують у міжнародних конфліктних відносинах, позитивними стимулами (наприклад, економічні вигоди, міжнародне схвалення, загальне зниження рівня напруженості) □4□.

Прикладом підходу, заснованого на систематичному використанні позитивних стимулів, є стратегія Osgood GRIT (Graduated and Reciprocal Initiatives in Tension). Президент Єгипту Анвар Садат під час поїздки в Єрусалим у 1977 р. здійснив односторонню ініціативу з очікуванням (частково попередньо обговореною) ізраїльської взаємності, але - на відміну від GRIT - він розпочав з великої фундаментальної поступки в очікуванні, що переговори заповнять проміжні кроки □5□. Коли Садат розмовляв із ізраїльським Кнесетом під час його драматичного візиту до Єрусалиму в 1977 році, він чітко визнав минулу ворожість Єгипту щодо Ізраїлю і, таким чином, підтвердив власний досвід ізраїльтян. Роблячи це, він значно підвищив довіру до змін у курсі, які він оголошував.

На початку цього візиту символічний жест Садата за участю в раунді сердечних рукостискань із ізраїльськими чиновниками, які прийшли його привітати, порушив давнє табу. Сигналізуючи про початок нових відносин, це справило електризуючий вплив на ізраїльську громадськість □5□. У глибоко вкорінених конфліктах визнання того, що раніше заперечувалося - у формі визнання гуманності, національності, прав, скарг та тлумачення історії є важливим джерелом запевнення в тому, що інша сторона дійсно може бути готова до переговорів.

Сигналізуючи про прийняття законності іншої сторони, кожна сторона запевняє іншу, що переговори та поступки більше не становлять смертельної загрози її безпеці та національному

існуванню □6□. Підтверджуючи розповідь іншої сторони, кожна сторона запевняє іншу, що компроміс не означає відмови від своєї ідентичності.

Стратегія впливу, заснована на реагуванні на потреби та страхи одне одного, і результатом пошуку шляхів, як заспокоїти та принести користь одне одному, має важливі переваги з довгострокової точки зору. Це не просто визначає конкретну бажану поведінку іншої сторони, але може сприяти творчому перевизначенню конфлікту, спільному виявленню взаємозадовільних рішень та трансформації відносин між сторонами □6□.

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити, що подолання міжкультурних протиріч і конфліктів можливо за допомогою таких атрибутів соціальної комунікації як: толерантність, діалог, компроміс, консенсус. Тільки на основі дотримання принципу толерантності можливий плідний діалог учасників комунікативної дії. Умовами діалогу є: відсутність упередженості; певні поступки, самообмеження; взаємність; довіра; рівноправність партнерів; розуміння (порозуміння). Діалог є основою для встановлення компромісу й консенсусу між суб'єктами спілкування □6□. Дотримання вимог консенсусу, таких як: принципова рівність та суб'єктність учасників; діалогічність обговорення предмета узгодження; свідомий характер дискурсу, відсутність маніпуляції; раціональність; динамізм, відкритість, максимальна публічність призводить до встановлення суспільної злагоди щодо вирішення міжкультурних протиріч.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гришаєва Л.І. Культура порозуміння та взаєморозуміння культур. / під ред. Л.І.Гришаєва, М.К.Попова//Воронезький державний університет,Вороніж,2014;
2. Петров Ю.В. Культура і комунікація: глобальні і локальні виміру / під ред. Ю.В. Петрова //НТЛ, Харків, 2015;
3. Садохін О.П., Теорія і практика міжкультурної комунікації //М.:ЮНИТИ,2014;
4. Герберт К. Кельман. Енциклопедія прикладної психології □Електронний ресурс□.□<https://www.sciencedirect.com>
5. Пол Ф. Діл. Енциклопедія насильства, миру та конфліктів □Електронний ресурс□.□<https://www.sciencedirect.com>
6. Вознюк П. Ф. Консенсус як принцип сучасної демократії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : спец. 23.00.01“Теорія та історія політичної думки” / П. Ф. Вознюк. – К., 2014. – 14 с.

Домбровська Ірина
Науковий керівник – доц. Григорук Анатолій

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

До стратегічних цілей освітньої політики в Україні належать розвиток наукової та інноваційної діяльності в освіті, підвищення якості освіти на інноваційній основі. Це передбачає зосередження зусиль на створенні ефективної системи методологічного, науково-методичного супроводження модернізації освіти, прогнозуванні тенденцій інноваційного розвитку з використанням результатів моніторингових досліджень; генеруванні інноваційних ідей, їх визначенні, відборі та забезпеченні впровадження; формуванні відкритої інформаційно-аналітичної бази новацій у всіх підсистемах освіти. Цьому слугуватимуть створення системи мотивацій, стимулювання та заохочення інноваційної діяльності у сфері освіти; розроблення системи нівелювання ризиків негативних наслідків інноваційної діяльності. За допомогою інноваційної діяльності навчальний заклад здатен роботи залежить не тільки від ресурсних, а насамперед від інноваційних можливостей вчителів. Отже, розвиток навчального закладу визначається сукупною здатністю та готовністю педагогів до створення та впровадження новацій з метою підвищення якості освітніх послуг.

Мета статті – розглянути та обґрунтувати модель впровадження інноваційного менеджменту в систему середньої освіти; розкрити суть принципу інноваційності в управлінні системою середньої освіти в контексті обґрунтування представленої моделі, розроблення та реалізація якої сприятиме розвитку загальноосвітніх навчальних закладів і зростанню рівня